

СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА АНГЛІЇ

У даній статті охарактеризовано основні питання сучасної педагогічної освіти, що визначають стан вищої освіти в Україні та Англії, домінуючі напрями їх трансформації. Висвітлюються основні проблеми та тенденції розвитку, притаманні вищій освіті даних країн. У цих умовах особливе значення мають трансформаційні моменти в сфері педагогічної освіти.

Ключові слова: педагогічна освіта, трансформація в освіті, проблеми розвитку освіти.

Постановка проблеми. Рубіж XX – XXI століття – час фантастично швидкої трансформації всієї світової, регіональних та національних систем вищої освіти [8]. Система вищої освіти в сучасних умовах є важливим напрямом оптимізації підготовки нової генерації фахівців, максимального задоволення освітніх потреб особистості та суспільства в цілому, диференціації професійної підготовки, плідна співпраця в міжнародному освітньому колі. Вища освіта – система освіти, що передбачає забезпечення фундаментальної, загальнокультурної, практичної підготовки фахівців, які мають визначати темпи і рівень науково-технічного, економічного та соціально-культурного процесу, формування інтелектуального потенціалу суспільства [7].

Основною домінантою в сучасній вітчизняній педагогічній освіті є безперервний розвиток, входження в глобальний світовий простір, подолання всіх історично складених деформацій, а також новітнє бачення нинішньої української молоді [5].

Для входження України в терени Європейського та світового простору гострою та актуальною залишається проблема, що стосується освітньої реформи та подальшої активної участі в міжнародному співробітництві. Сьогодні здійснюється співпраця з 50 міжнародними організаціями та фондами. Багато українців здобувають вищу освіту за кордоном. У вищих навчальних закладах України, відповідно, навчається іноземна молодь. Необхідно "йти в ногу" з провідними розвиненими освітніми країнами, перейняти знання та досвід країн, що успішно подолали освітні реформи. Однак, зі слів видатного поета та художника Т.Г. Шевченка, який казав: "Чужому навчайтеся, а свого не цурайтеся" ми повинні будувати свою освіту на національній основі, виходячи з нашого досвіду та традицій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні десятиріччя у вітчизняній педагогіці вищої школи розглядаються провідні напрями сучасної реформи вищої педагогічної освіти в Англії (Ю. Кищенко, О. Леонтьєва, А. Парінов), професійно-педагогічна підготовка вчителів Великобританії (Н. Яцишин). Проблеми теорії педагогічної освіти в Англії розробляють не тільки педагоги і психологи, а й філософи, соціологи Р. Александер, Р. Аштон, Дж. Грехем, А. Говарт, Р. Дунн, М. Ірот, Л. Кохен, М. Крафт, П. Ломаке, Д. Мак-Інтайер, Е. Регг, А. Росс, Е. Стоунз, У. Тейлор, Д. Харгривс, Б. Холмс, Д. Фиш, П. Херст, А. Едвардс, Х. Эмери та ін.

Слід зауважити, що Великобританія – одна з найпопулярніших країн для навчання у світі. Британська система освіти розвивалась протягом багатьох століть і керується жорсткими вимогами щодо якості навчання, а кваліфікації, отримані в Сполученому Королівстві, визнаються в усьому світі. Британські університети – це великі науково-навчальні комплекси, що включають коледжі, магістерські та докторські школи, дослідні Інститути, наукові центри, обсерваторії та ін. Насправді, зв'язки Англії та України мають глибоке історичне коріння. Ще у 1792 році вийшли друком дорожні

нотатки Джозефа Маршалла, автор яких, описуючи подорож до України у 1769-1779 роках, описує природу України, українські господарства, оброблені ріллі, сівозміни, побут, взірцеві порядки в Україні на зразок англійських графств тощо; ділиться враженнями, що не бачив подібної країни, яка була б так схожа на найкращі провінції Англії [1]. Також варто звернути увагу на те, що саме Англія була в числі тих країн, які першими визнали незалежність України. З 24 серпня 1991 року, з дня проголошення незалежності нашої Батьківщини, між цими двома країнами розпочався етап українсько-британських відносин.

Постановка завдання. Метою дослідження є розгляд моделі вищої педагогічної освіти Англії та можливість її використання для вдосконалення і становлення вітчизняної вищої педагогічної освіти; визначення напрямів трансформації системи вищої педагогічної освіти в Україні. Україна також ставить перед собою основну мету – відновлення політико-культурної присутності України в Європі через впровадження провідних педагогічних технологій Заходу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Англія – найбільша адміністративна частина Великобританії, в якій зародилося та ефективно функціонує багатоступенева система підготовки висококваліфікованих спеціалістів. Дослідження особливостей розвитку вищої педагогічної освіти Англії, що має багатий досвід його реформування, представляє сьогодні безсумнівний інтерес для української педагогічної громадськості. Численні британські вдосконалення та інновації протягом останніх десятиліть спираються на багатовікову історію цієї європейської держави та її подальший розвиток.

Існують документальні відомості, що в часи римського нашестя на території Англії існували школи, в яких викладали право та риторику відповідно з традиціями античної освіти, але як тільки римляни покинули ті землі, вони були закриті майже на 200 років. Їх відродження пов'язане з ім'ям величного Августина та його послідовників, які побудували школи двох типів: співочу (songschools) та граматичну (The King's School), в якій викладали 7 предметів: граматику, логіку, риторику, арифметику, геометрію, музику і астрономію. Викладали заняття найосвіченіші люди того часу – священики. Під час норманського нашестя у 1066 році значно погіршилася якість освіти в школах, тому що навчання звелось до вивчення псалмів та церковних служб. Концепція семи гуманітарних наук, відома ще з V століття, в Англії почала свій розвиток тільки в XII столітті, коли почали зароджуватися університети, першим з яких був Оксфорд (1096). До початку XIII століття був заснований Кембридж (1209), а вслід за ними, побудовані по аналогії, почали з'являтися і інші університети по всій країні: Хауден, Йоркшир (1266), Гленсі, Корнуолл (1267), Ланчестер (1283) і Честер-ла-Стріт (1286), що займаються педагогічною діяльністю.

Необхідно відзначити, що в університетах того часу для отримання ступеня бакалавра чи магістра продовжували вивчати всі сім гуманітарних наук. Магістри мали право викладати в університетах, а також продовжувати вивчення права, теології та медицини, щоб одержати ступінь доктора філософії. Як ми можемо бачити, це є свідчення раннього зародження університетської моделі підготовки викладацького складу: магістри завжди були високоосвіченими дипломованими фахівцями [15].

В кінці XIV століття з'являються школи нового типу, так звані "незалежні школи" (independent schools), які створювалися за сприяння багатих вельмож. Оскільки незалежні школи були платними, то в них навчалися лише сини аристократів, правлячого класу, з усієї країни. Методи викладання граматичної школи поєднувалися зі світською підготовкою лицаря. Вони залишили помітний відбиток в системі педагогічної освіти, оскільки традиції підготовки фахівців, які активно розвиваються в останні роки XXI століття в Англії, запозичені саме з тих віків.

Традиції професійної підготовки фахівців на робочому місці розпочинають своє існування з 1562 року, коли гільдії отримали право самостійно готувати підмайстрів (Закон про ремісників, 1562): майбутні ремісники почали навчатися в цехах під керівництвом майстрів, які відповідали як за їх професійне навчання, так і за моральне виховання. У цей період були відкриті і перші професійні школи писарів, в яких навчали ділової англійської мови. (scrivenor's English) і діловодства. З 5 до 7 років міські діти відвідували початкові школи для хлопчиків, у яких навчали читання, письма, катехізису і правилам поведінки. На наш погляд, саме в цей період були закладені основи практико-орієнтованої моделі підготовки майбутніх фахівців на робочому місці, яка відіграє провідну роль у сучасному вищому професійному освіті країни.

В XVI-XVII століттях вперше звернули увагу на освіту для бідних: з'явився Рух благодійних шкіл (charity school movement), в яких діти з бідних сімей могли отримати початкову освіту. Найперша благодійна школа Christ's Hospital була відкрита в Хоршаме в 1552 році. *Обробка статистичних даних показує, що до 1710 рокув країні налічувалося 88 благодійних шкіл, в яких навчалося понад 2000 хлопчиків і понад 1000 дівчаток.*

До кінця XVIII в. Великобританія не мала організованої системи народної освіти. Всі навчальні заклади перебували під впливом церкви. Внаслідок цього впливу головним напрямком у навчанні дітей було читання і тлумачення Біблії, чим школа відривала дітей від потреб суспільства, яке гостро потребувало грамотних робітників, які знають математику, фізику та хімію.

Невдоволення існуючою ситуацією викликало організований рух робітників за свої політичні та економічні інтереси, за поліпшення умов життя, за право на освіту. У зв'язку з цим в середині XIX ст. почалися серйозні зрушення у сфері народної освіти. Роком народження англійського народної освіти прийнято вважати 1870 р. – саме тоді В. Форстером був введений закон про обов'язкову початкову освіту дітей [9]. Саме останні три десятиліття XIX ст. відбувалося становлення державної системи загальної освіти, що викликало різке зростання числа начальних закладів і кількості учнів. Тому перед державою було поставлено ряд таких питань: як збільшення коштів на потреби шкіл, поліпшення стану шкіл, продовження термінів навчання.

Поява в народних школах професійних вчителів призвела до того, що рівень викладання помітно підвищився. У 1891 році вирішилася проблема навчання про безкоштовну освіту (Free Education), і, як *засвідчують дані*, до початку XX в. більше половини школярів навчалися вже в державних школах, які перевершували приватні школи за рівнем викладання [2].

Наприкінці XIX століття проблема народної освіти вийшла на перший план, тим самим, завершуючи формування класичної педагогічної освіти нового часу. Була усвідомлена самоцінність, неповторність людської особистості. У педагогічній освіті того часу відбувалося збільшення знань, запозичених з філософії та інших наук, про людину та її виховання. Особливо уважно вивчалися цілі, зміст і методи навчання та виховання [3, 17].

До початку 70-х років XX століття перед англійською вищою освітою постало завдання підготовки великої кількості фахівців для економіки і культури, які стрімко розвиваються. Почався інтенсивний пошук шляхів модернізації системи підготовки педагогічних кадрів за активної участі держави. 70-80-ті роки XX століття стали переломним моментом для англійської педагогічної освіти у її розвитку. Відбулися певні зміни у системі середньої освіти, що пов'язано з ліквідацією різних типів шкіл і введенням єдиної середньої школи (comprehensive school), що в результаті призвело до перебудови в системі вищої педагогічної освіти: орієнтація на формування викладача, який готовий навчати і виховувати рівноправного громадянина англійського демократичного

суспільства. У Законі про реформу англійської освіти (1988) наголошувалося, що освіта має будуватися в контексті і з урахуванням духовного, морального, культурного, розумового і фізичного розвитку молоді [12].

В кінці ХХ століття вища педагогічна освіта Англії більш цілеспрямовано вибудовується в напрямі на духовний, моральний і культурний розвиток особистості і суспільства в цілому. Оскільки, на переконання М. Боннетта, "в центрі навчального процесу зосереджені взаємовідносини "вчитель-студент" і англійське суспільство прийшло до висновку, що викладачам необхідно передавати свої цінності молоді, яку вони навчають. Тому дуже важливо, щоб вони співпадали з цінностями, які прийняті вищим навчальним закладом та узгоджені з суспільством в цілому [14].

Напередодні ХХІ століття в Англії з'явилися наукові праці, які *аналізують* моральні цінності в освіті, професійну діяльність викладача і його відносини зі студентами [13]. З цього витікає, що від рівня розвитку професійних якостей педагога в певній мірі залежать позитивні зміни в суспільстві, в системі освіти, які визначають дух нації. Тому так важливо дослідити теоретичні розробки англійських вчених, пов'язані з проблемами розвитку педагогічної освіти.

Україна сьогодні вийшла на новий етап утвердження незалежності – етап конструктивної роботи. Перед нашою державою постала глобальна проблема, яка потребує негайного вирішення для забезпечення її всебічного розвитку, оновлення та вдосконалення рівня системи педагогічної освіти: покращення якості професійної підготовки висококваліфікованих спеціалістів, шляхом застосування інноваційної практики педагогічної освіти розвинених країн світу.

Одним з найефективніших методів вирішення нагального питання є вивчення та розумне застосування сучасної практики педагогічної освіти розвинених країн світу. Англія являється чудовим прикладом для наслідування, оскільки вона в числі перших створила кадри висококваліфікованих спеціалістів, досягнула високого рівня грамотності населення, а її вищі навчальні заклади займають провідні місця на міжнародному "ринку освіти".

Насамперед хочеться зауважити плідну співпрацю цих незалежних країн: у лютому 1993 році у Лондоні був підписаний Договір про співробітництво України та Сполученим Королівством Великобританії та Північної Ірландії, в якому йдеться про те, що: "сторони сповнені рішучості розвивати їх співробітництво в політичній, економічній, науково-технічній, культурній, екологічній і гуманітарній сферах на засадах рівності та взаємної вигоди в дусі нового партнерства і співробітництва, як зазначено в спільній Декларації між Україною і Сполученим Королівством Великобританії та Північної Ірландії, підписаній в Лондоні 15 вересня 1992 року". В Договорі (стаття 16) наголошується: "... сторони сприятимуть розбудові культурних і освітніх контактів, співробітництва і обмінів між організаціями та окремими особами обох країн [4, 72-74].

Головним представником Великобританії за кордоном та в Україні є Британська Рада (British Council), яка була заснована в 1934 році. Це міжнародна організація Сполученого Королівства із культурних відносин та освіти, що має 190 представництв у 110 країнах та регіонах. Британська Рада має на меті зміцнювати зв'язки між Україною та Сполученим Королівством у сферах мистецтва, вивчення англійської мови, вищої освіти та розбудови суспільства. Вона надає можливості українцям здобути освіту англійською мовою задля професійного і особистого розвитку, а також проводить іспити та тести для здобуття британських дипломів. Представництво Британської Ради в Україні працює понад 20 років (з 1992 р.) та має на меті робити свій внесок у розвиток відкритого суспільства та ринкової економіки в Україні [10].

Британська Рада у співдружності з Міністерством освіти та науки протягом чотирьох років (1997-2001) наполегливо працюють у сфері підвищення рівня викладання англійської мови в українських школах, ліцеях, коледжах, інститутах, університетах, спрямовуючи свою діяльність на три проекти: програма торгово-промислового стажування JICAP, програма регіональних академічних партнерських зв'язків REAP і програма прогнозування розвитку технологій [10]. Сьогодні дана організація співпрацює із Міністерством освіти та науки і постійно проводить внутрішнє навчання для викладачів освітніх закладів, допомагає розвинути структуру, зміст і методологію курсу, щоб підготувати їх відповідно до сучасних вимог, які швидко змінюються.

Посольство Великобританії в Україні та Британська Рада розпочали спільний проект підготовки технічної допомоги при сприянні британської компанії International Book Development Ltd (1997), мета якого досягнути професійного ринкового відгуку на зростаючі в Україні потреби щодо імпортування книг для різних рівнів читачів.

Глобальний простір передбачає не лише спілкування країни з країною, а й здатність людини спілкуватися з іншими людьми. Постає проблема здійснення мовного прориву у вітчизняній освіті [6, 18]. Британський уряд надає стипендії та гранти на стажування до Великобританії. Зростає інтерес співвітчизників до програми, з кожним роком кількість стипендій збільшується [2, 16]. Крім цього, функціонує і програма стажування працівників освіти, фінансової та правової сфери для сприяння розвитку фінансових послуг в перспективі підвищення економічного рівня України.

Планується до 2015 року провести курси для 37 тисяч викладачів. Протягом року в Києві проводиться близько 11 тисяч іспитів та тестів. Що ж стосується вищої освіти, то дві країни дружньо працюють в таких галузях, як зв'язки між університетами і роботодавцями, а також інтернаціоналізації вищої освіти [10].

Україна, як незалежна європейська держава, позитивно сприймає систему англійської педагогічної освіти. Україна та Велика Британія ставлять перед собою наступні завдання: продуктивно використовувати напрацювання передових країн Європи задля підвищення рівня якості системи педагогічної освіти; готувати висококваліфіковані кадри та підвищувати їх кваліфікацію; досягнути світового рівня розвитку наукових досліджень, привести до дії реалізацію наукових ідей та відкриттів; розвивати зовнішньоекономічну діяльність навчально-виховних закладів у інтересах зміцнення їх матеріальної бази, модернізації навчального процесу, наукового устаткування і обладнання.

Як би Великобританія не допомагала нам піднятися на якісно новий рівень розвитку системи педагогічної освіти, цього недостатньо. Між українською освітою та потребами її суспільства є величезна прірва, яку необхідно долати, використовуючи британський досвід в практиці підготовки українських фахівців.

Вітчизняні дослідники вважають, що кризове становище посилюється через недостатню увагу держави і суспільства до проблем освіти, соціально-економічні та політичні зміни в суспільстві. Тому основним завданням є подолання розриву між утвердженням у суспільстві і державі нових демократичних, гуманістичних ціннісних орієнтацій і фактичним станом освіти.

Теперішній глобалізований світ особливу увагу приділяє питанню рівного та справедливого доступу до якісної освіти, про що свідчать основні акценти в міжнародних документах з питань розвитку освіти останніх років. Вироблення системи рівного доступу до освіти й оцінювання її

якості сприятиме реалізації сучасних та перспективних цілей трансформації суспільства в Україні [8]. Передумовою рівного доступу є фізична та фінансова доступність навчання.

Колишній президент США Р. Рейган казав: "Ми даємо багато грошей університетам не тому, що багаті, але ми багаті тому, що даємо гроші університетам" [11].

В Україні розбудова освіти в перші 15 років незалежності проходила в умовах гострої соціально-економічної кризи. Недофінансування освіти позначилося на темпах її модернізації. На розвиток та функціонування сучасної педагогічної освіти Великобританії безпосередній вплив справляє стабільне соціально-економічне і політичне становище країни.

Важливим елементом реформування педагогічної освіти України має стати збільшення обсягу навантаження спеціальних дисциплін за рахунок зменшення кількості годин, відведених на загальноосвітні дисципліни, надання можливості кафедрам виділяти дисципліни, які пропонуються для обов'язкового вивчення, цим самим зосередити увагу студента на вузьку спеціалізацію його майбутньої професії.

Одним з методів привертання уваги до високого рівня навчання студента може стати зацікавленість в його заробітній платі, тобто стипендії. Необхідно розробити ряд грошових грантів, які отримуватимуть студенти при успішному навчанні.

Аналізуючи дійсний стан вищої освіти, основними недоліками організації навчання у вищих українських навчальних закладах є: недостатня увага до розвитку творчих здібностей особистості, використання застарілих методів навчання, авторитарний стиль роботи викладачів. Тому головне завдання полягає в удосконаленні програм, внесенні змін до навчальних планів, забезпечення достатньої самостійної пізнавальної діяльності студентів. Як засвідчує досвід Великобританії, треба радикально перебудувати та модернізувати систему педагогічної освіти, а не вдосконалювати один чи кілька її пріоритетних напрямків. Для цього необхідно вносити серйозні зміни у структуру вищої педагогічної школи, зміст педагогічної освіти, принципи і методи вузівського навчання. Крім цього, необхідно здійснити значний комплекс заходів стратегічного плану: покращити фінансування вищої школи та на достатньому рівні забезпечити всі навчальні заклади сучасним технічним обладнанням і науковою, методичною літературою, зробити переорієнтацію навчальних програм відповідно до вимог освітнього ринку, ввести нові дієві технології навчання, підвищити зацікавленість студентів у навчанні, провести ретельну перепідготовку професійних кадрів, зменшити навчального навантаження.

Суспільство вимагає тепер від вчителя постійного активного пошуку, творчого та індивідуального підходу до навчально-виховного процесу, здатності адекватно взаємодіяти з учнями, розвивати в них уміння сприймати нові ідеї, самостійно аналізувати подану інформацію. Вирішальну роль у процесі розвитку освіти, на думку англійських педагогів, зобов'язаний відіграти вчитель, що володіє сучасними науковими знаннями, високими моральними якостями, культурою інтелекту, творчим потенціалом, будучи разом з тим виразником загальнолюдських і національних цінностей.

Висновки. У сучасному світі зростає значення освіти як найважливішого чинника формування нової якості не тільки економіки та культури, а й суспільства в цілому. Особливу важливість набувають питання духовності людини та її ціннісних орієнтацій.

Загалом, ефективність педагогічних нововведень в умовах української системи вищої освіти знаходиться на досить високому рівні. Хоч ми і маємо достатньо позитивних досягнень на сьогоднішній день, нам все ще необхідно докласти чимало зусиль для здійснення низки реформ, результати яких відповідатимуть світовим стандартам.

Встановлено, що освіта в Англії за останні десятиліття зазнала чимало змін. Проведений аналіз педагогічної освіти дозволяє зробити висновок, що вона в цілому відповідає суспільним вимогам англійського суспільства в різні проміжки часу. Після прийняття в 1988 році Закону про освіту всі освітні установи Англії, включаючи і педагогічні, стали об'єктом значних реформ. Англійський уряд усвідомив свою відповідальність у формуванні пріоритетів в освітній політиці, вважаючи знання та вміння необхідним "ключем до успіху". Безперервно розвиваючись та самовдосконалюючись, система педагогічної освіти задовольняла політичні, соціально-економічні та культурно-релігійні потреби свого суспільства. Такі позитивні результати дозволили цій країні дозволяють займати провідне місце у Європі і світі.

Підготовка досвідчених спеціалістів у сфері виховання та навчання в Великій Британії має надзвичайно позитивні досягнення і оптимістичні перспективи, тому може бути використана для реформування і покращення педагогічних кадрів України відповідно до сучасних вимог часу.

Отже, підсумовуючи вище сказане, ми можемо дійти до закономірного висновку, що українсько-англійські відносини в галузі педагогічної освіти, які є стали невід'ємною частиною у взаємних стосунках між державами.

Використані джерела

1. Брицький П. Україна та український народ у поглядах англійських учених-мандрівників (XVIII–XIX ст.) – [Електронний ресурс].–Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ues/2011_5_2/Articles/25_Brytskyu.pdf
2. Великобританія неухильно підтримуватиме вас. Виступ Малькольма Рифкінда, Державного секретаря у закордонних справах Великобританії та в справах співдружності, в Українському інституті міжнародних відносин 4 вересня 1995 року // Політика і час. – 1995. – №10. – С.10-16.
3. Джури́нський А.Н. История зарубежной педагогики: Учебное пособие для вузов / А.Н. Джури́нський.– М.: ФОРУМ – ИНФРА-М, 1998. – 272 с
4. Договір про принципи відносин і співробітництво між Україною і Сполученим Королівством Великобританії та Північної Ірландії // Політика і час. – 1993. – №3. – С.72-75.
5. "З нагоди проведення міжнародної конференції "Вища освіта в Україні: інтернаціоналізація, реформи, нововведення" [Електронний ресурс].–Режим доступу: <http://press.unian.net/ukr/press-5383.html>
6. Кремень В. Освіта в контексті сучасних соціокультурних змін / В. Кремень // Філософія освіти: наук. часопис. – 2008. – №1-2 (7). – С.15-21.
7. Кузьмінський А.І. Словник педагогічних термінів – [Електронний ресурс].–Режим доступу: http://pidruchniki.ws/pedagogika/slovník_pedagogichnih_terminiv.
8. Прес-конференція з нагоди проведення міжнародної конференції на тему: "Вища освіта в Україні: інтернаціоналізація, реформи, нововведення" – [Електронний ресурс].– Режим доступу: http://nauka.in.ua/news/education/article_detail/7705
9. Роєнко Л. Етапи становлення початкових шкіл Англії XIX століття– [Електронний ресурс].–Режим доступу: http://library.udpu.org.ua/library_files/psuh_pedagog_prob1_silsk_shkolu/24/visnuk_28.pdf
10. Сайд Британської Ради в Україні – [Електронний ресурс].–Режим доступу: <http://www.britishcouncil.org.ua/about/british-council-ukraine>
11. Свіжевська С.А. Шляхи акредитації в Україні: революція та еволюція – [Електронний ресурс].–Режим доступу: http://nmu.org.ua/ua/content/infrastructure/structural_divisions/science_met_dep/statti_akr/akred_v_Ukraine.php.
12. Advisory Group on Citizenship. Education for citizenship and teaching of democracy in schools. L.: Qualifications and Curriculum Authority, 1998.
13. ATCDE. The Professional Education of Teachers. L.: ATCDE, 1971. – 32p.
14. Bonnett M. "New" Era Values and the Teacher – Pupil Relationship as a Form of the Poetic // British Journal of Educational Studies. – 1996. – Vol. 44. – №1. – P.28.
15. Gillard D. Education in England: a brief history. – 2012. [Электронный ресурс] – Режим доступа. – URL: www.dg.dial.pipex.com/history.

Shevchuk O.O.

FORMATION OF PEDAGOGICAL EDUCATION IN UKRAINE AND ENGLAND

This article describes the principal tasks of modern pedagogical education that determines the state of higher education in Ukraine and England, dominant directions of their transformation. The main issues and trends of development are enlighten in higher education these countries. In these circumstances particular importance has transformational moments in the field of pedagogical education.

Keywords: *teacher education, transformation in education, problems of education.*

Стаття надійшла до редакції 17.10.2013 р.